

ด่วนที่สุด

ที่ กษ 0207/

14672

กระทรวงการต่างประเทศ
เรื่อง ๒ สลก.ร.น. 2341

25/๒ 27 เม.ย. 2541

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

๒ เมษายน 2541

957
22 เมษายน
10.4 น.

เรื่อง การแก้ไขปัญหาผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 0205/ ว(ล) 4122 ลงวันที่ 8 เมษายน 2541

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำสั่งคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรที่ 2/2540 ลง ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2540 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน
 2. รายงานการประชุมคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร ครั้งที่ 2/2541 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2541
 3. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0207/13693 ลงวันที่ 2 เมษายน 2541
 4. บันทึกการประชุมเจรจาข้อตกลงแก้ไขปัญหาสหประชาคนจน กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อน เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2540

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีแจ้งว่า กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ได้เสนอเรื่อง การแก้ไขปัญหาผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อน มาให้ คณะรัฐมนตรีพิจารณา จึงขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ คณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว ดังนี้

1. กรณีเขื่อนสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

1.1 ความเป็นมา

1.1.1 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2540 ให้นำเงินที่ได้รับจัดสรรจากเงินงบประมาณจำนวน 1,200 ล้านบาท เข้ากองทุนสงเคราะห์เกษตรกร เพื่อนำไปใช้จ่ายในการจัดหาที่ดินให้ เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนเข้าทำกินโดยเฉพาะ และการใช้จ่ายเงินดังกล่าวให้

เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร และการพิจารณาจัดสรรเงินดังกล่าวให้เป็นไปตามมาตรา 11 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลังรับความเห็นของสำนักงานประมาณเกี่ยวกับให้คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยทำหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนใหม่ที่ดินเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการดังกล่าวไปพิจารณา

1.1.2 คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา กำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2540 โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง เป็นประธานอนุกรรมการ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข 1 และโดยที่มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2540 ไม่ได้ระบุว่าเงินจำนวน 1,200 ล้านบาทที่นำเข้าไปในกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรนั้น ให้นำไปช่วยเหลือเฉพาะผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนสิรินธร ดังนั้น คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรจึงกำหนดให้คณะกรรมการดังกล่าว ร่างหลักเกณฑ์และวิธีในการจัดหาที่ดินให้กับเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนของรัฐบาล โดยให้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์และวิธีการกลางที่สามารถนำไปใช้ได้กับทุกๆ เขื่อน แล้วนำเสนอคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

1.1.3 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้นำผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณา กำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน เสนอคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรเพื่อพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ 2/2541 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2541 แล้วมีมติดังนี้

ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน ดังนี้

- (1) ไม่ควรจ่ายค่าชดเชย หรือค่าทดแทนข้าช้อน หรือย้อนหลัง เนื่องจากจะทำให้มีการเรียกร้องของเขื่อนที่สร้างเสร็จไปแล้วตามมาอีกมากมาย ซึ่งจะทำให้รัฐบาลต้องแก้ไขปัญหาไม่จบ
- (2) การจ่ายเงินชดเชย หรือเงินทดแทนควรจ่ายให้เฉพาะกับเขื่อนที่จะก่อสร้างขึ้นใหม่ในอนาคต
- (3) เนื่องจากปัจจุบันการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน อิงพระราชบัญญัติเวนคืนที่ดิน และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องเป็นหลักอยู่แล้ว ซึ่งมีการจ่ายเงินชดเชย

เงินทดแทน เช่น จ่ายค่าต้นไม้ ค่าบ้าน ค่าที่ดิน ตลอดจนการจัดที่ดินให้เขาทำกิน ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม ชัดเจนและเป็นธรรมอยู่แล้ว ดังนั้นจึงเห็นควรใช้กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติคณะรัฐมนตรีที่มีอยู่ช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน

(4) สำหรับการดำเนินการจ่ายค่าชดเชยหรือค่าทดแทนนั้น หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการเอง โดยนำเรื่องที่ผ่านมาการเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้วมาเบิกจ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรเพื่อนำไปจ่ายค่าชดเชยหรือค่าทดแทน

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2

1.1.4 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้นำมติคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร ในข้อ

1.1.3 เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 3

2. กรณีเขื่อนลำคันฉู จังหวัดชัยภูมิ

เขื่อนลำคันฉู จังหวัดชัยภูมิ ที่ขอให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติงบประมาณ จำนวน 179,730 บาท เพื่อชดเชยที่ดิน 14-3-91 ไร่ ของนายสมชัย สวัสดิ์ ซึ่งเป็นเรื่องที่สืบเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2540 ที่อนุมัติตามผลการประชุมเจรจาแก้ไขปัญหาสมัชชาคนจนกลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน โดยให้ความช่วยเหลือค่าชดเชยเป็นค่าขนย้ายให้แก่ราษฎรที่ครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่อ่างและได้รับความเดือดร้อนจากโครงการเขื่อนลำคันฉูทุกราย โดยจ่ายเงินให้แก่ผู้ที่ได้เงินไปแล้ว จำนวน 241 ราย ให้ได้รับเพิ่มเติมอีกในราคาไร่ละ 12,000 บาท และที่เหลือ 22 ราย ที่ยังไม่เคยได้รับเงินให้จ่ายในราคาไร่ละ 20,000 บาท โดยมีรายละเอียดบัญชีรายชื่อ จำนวนเนื้อที่และจำนวนเงินที่ราษฎรแต่ละรายจะได้รับ แต่เนื่องจากรายนายสมชัย สวัสดิ์ เกิดความผิดพลาดในการพิมพ์จำนวนเนื้อที่ที่ได้รับผลกระทบจากจำนวน 14-3-91 ไร่ เป็น 4-3-91 ไร่ มีผลให้การคำนวณยอดเงินที่จะจ่ายให้นายสมชัย สวัสดิ์ ผิดพลาดไปด้วย โดยขาดจำนวนไป 120,000 บาท นายสมชัย สวัสดิ์ จึงไม่ยินยอมรับเงินตามที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติ ทำให้ต้องส่งเงินคืนคลังจังหวัดไป การขออนุมัติในครั้งนี้ จึงเป็นการขออนุมัติในรอบเดิมที่คณะรัฐมนตรีได้เคยอนุมัติไว้เมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2540

กรณีนี้เป็นการจ่ายเงินเพิ่มเติมให้แก่ผู้ที่ได้รับเงินค่าชดเชยเป็นที่ยุติไปแล้ว กรมชลประทานจึงมีความเห็นและยืนยันอย่างชัดเจนมาโดยตลอดว่า ไม่เห็นด้วยเพราะเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องและจะเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการอื่น ๆ ที่ได้รับเงินชดเชยจากทางราชการเป็น

ที่ยุติไปแล้ว กล่าวอ้างเป็นตัวอย่างเพื่อเรียกร้องค่าชดเชยเพิ่มเติมต่อไปไม่สิ้นสุด รายละเอียดปรากฏตาม
บันทึกการประชุมเจรจาข้อตกลงแก้ไขปัญหามลพิษชุมชนฯ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข 4

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปองพล อดิเรกสาร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กองแผนงานและโครงการพิเศษ

โทร. 2826797

โทรสาร 2815798

๒๙/๙๔

คำสั่งคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร

ที่ ๒ /2540

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2540 ให้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยทำหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนให้มีที่ดินเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกร โดยให้มีผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นอนุกรรมการด้วย นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พ.ศ. 2517 และมติคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2540 จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน โดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบ

1. ผู้แทนกระทรวงการคลัง	เป็นประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี	เป็นอนุกรรมการ
3. ผู้แทนสำนักงานประมง	เป็นอนุกรรมการ
4. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	เป็นอนุกรรมการ
5. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	เป็นอนุกรรมการ
6. ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	เป็นอนุกรรมการ
7. ผู้แทนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	เป็นอนุกรรมการ
8. ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	เป็นอนุกรรมการ
9. ผู้แทนกรมชลประทาน	เป็นอนุกรรมการ
10. ผู้แทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	เป็นอนุกรรมการ

30/๑๑

11. ผู้อำนวยการกองแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เป็นอนุกรรมการและ
เลขานุการ
12. ผู้แทนกรมบัญชีกลาง	เป็นอนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
13. ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เป็นอนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1. ให้คณะอนุกรรมการ ร่างหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดหาที่ดินเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมให้กับเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนของรัฐบาล โดยให้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์และวิธีการกลางที่สามารถนำไปใช้ได้กับทุกๆ เขื่อนแล้วนำเสนอคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรพิจารณาเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา
 2. มีอำนาจและหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรและประธานคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร
 3. มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2540

(นายทวีศักดิ์ เสสเวช)
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร

31/30

รายงานการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมเกษตรกรรม

ครั้งที่ 2/2541

เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2541

ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรรมการผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายทวีศักดิ์ เสสเวช
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานกรรมการ
2. นายพิศิษฐ์ เศวตวงศ์
ผู้ตรวจราชการกระทรวงพาณิชย์
แทน ปลัดกระทรวงพาณิชย์ รองประธานกรรมการ
3. นายบุญมี จันทรวงศ์
ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
แทน นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรรมการ
4. นางสาวรีย์ ลีละเศรษฐกุล
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงการคลัง
แทน ปลัดกระทรวงการคลัง กรรมการ
5. นางมัทนี โอมะคุปต์
เลขาธิการกรม กรมพัฒนาที่ดิน
แทน นายสมพงษ์ ถิรวงศ์ กรรมการ
6. นายชิตพงษ์ ฤทธิประศาสน์
ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาท้องที่ กรมการปกครอง
แทน ปลัดกระทรวงมหาดไทย กรรมการ
7. นายเกษมสันต์ จิณณาโส
ผู้อำนวยการกองโครงการเศรษฐกิจ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
แทน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรรมการ

- 32/11
8. นายไพโรจน์ วิมลรัตน์
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 กรมการกายภายใน
แทนอธิบดีกรมการกายภายใน กรรมการ
 9. น.ส.สุณี ตั้งในคุณธรรม
เจ้าหน้าที่บริหารงานตรวจสอบบัญชี 8 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
แทน น.ส.พีรรัตน์ อังกูรรัตน์ กรรมการ
 10. นายพินิจ พงษ์กลาง
นักวิชาการพาณิชย์ 7 กรมการค้าต่างประเทศ
แทนอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กรรมการ
 11. นายสุชสันต์ มุกดาสนิท
นักวิชาการเกษตร 7 กรมส่งเสริมการเกษตร
แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กรรมการ
 12. นายสุภาพ ศรีโยธา
รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการพิเศษ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรรมการ
 13. นายอยู่ สมานมิตร
ประธานกรรมการชุมนุมสหกรณ์การเกษตรพิจัย จำกัด และประธานกรรมการ-
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรนครราชสีมา จำกัด กรรมการ
 14. นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม
ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย กรรมการ
 15. นายสันติชัย กิจกอบชัย
ผู้แทนเกษตรกร กรรมการ
 16. นายอนันต์ ภูสิทธิกุล
ผู้อำนวยการกองแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เลขาธิการ
 17. นางผาณิต วรดิษฐ์
ผู้อำนวยการส่วนบริหารเงินนอกงบประมาณ กรมบัญชีกลาง ผู้ช่วยเลขาธิการ

18. นายเรืองชัย เลิศรัฐการ

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ 6 สำนักงานประมาณ

แทนผู้อำนวยการสำนักงานประมาณเศรษฐกิจ 1 สำนักวิเคราะห์งบประมาณ

ด้านเศรษฐกิจ สำนักงานประมาณ

ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นางชมัยพร วิเศษมงคล	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ
2. นางอัมพวัน ทศานนท์	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
3. นายวรวิทย์ พิชัยวิกรัย	กรมบัญชีกลาง
4. น.ส.อังคณา จิรภูมิสินทร์	กองแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
5. น.ส.มณีรัตน์ สือบริรักษ์	กองแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
6. นางจิรภา สุภาพคำ	กองแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
7. นายภาณุวัตร เนียมสุวรรณ	กองแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
8. น.ส.นิตยา ขจรไพร	กองแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
9. น.ส.สุจิน แก้วมา	กองแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เริ่มประชุมเวลา 14.20 น.

เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว นายพิศิษฐ์ เศรษฐวงศ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงพาณิชย์
แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์ รองประธานกรรมการ กล่าวเปิดประชุม แล้วแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า

ท่านปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรติดราชการอื่น จึงได้มอบหมายให้ตนทำหน้าที่ประธานที่ประชุมแทน ต่อจากนั้นประธานฯ ได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังต่อไปนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่แจ้งให้ที่ประชุมทราบ

เรื่อง รายงานสถานการณ์ทางการเงินของกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

นางผาณิต วรดิษฐ์ ผู้อำนวยการส่วนบริหารเงินนอกงบประมาณ กรมบัญชีกลาง ผู้ช่วยเลขานุการฯ ได้รายงานฐานะการเงินของกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร สรุปได้ว่า กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร มีเงินสดคงเหลือ ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2541 จำนวน 2,657.77 ล้านบาท ประเมินการว่าในเดือนกุมภาพันธ์ จะมีรายจ่ายประมาณ 49,000 บาท คาดว่า ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2541 กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร จะมีเงินสดคงเหลือประมาณ 2,657.72 ล้านบาท เมื่อหักภาระผูกพันซึ่งมีจำนวน 2,353.56 ล้านบาทแล้ว กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรจะมีเงินสดคงเหลือสำหรับผูกพันโครงการใหม่ จำนวน 303.16 ล้านบาท

สำหรับเงินกองทุนหมุนเวียนสำหรับอุดหนุนเกษตรกรในการหาปัจจัยการผลิตตามโครงการความช่วยเหลือเพื่อเพิ่มผลผลิตทางอาหารจากรัฐบาลญี่ปุ่น มีเงินสดคงเหลือ ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2541 จำนวน 1,271.52 ล้านบาท เมื่อหักภาระผูกพันแล้วจะไม่มีเงินคงเหลือสำหรับผูกพันโครงการใหม่

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร ครั้งที่ 1/2541

เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2541

เลขานุการฯ ได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร ครั้งที่ 1/2541 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2541 ซึ่งมีทั้งหมด 23 หน้า ที่ละหน้า ปรากฏว่าไม่มีกรรมการท่านใดขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในรายงานการประชุมแต่ประการใด

มติที่ประชุม

รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร ครั้งที่ 1/2541 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2541 โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่อง ผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่าย
ในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน

ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร เป็นผู้ดำเนินการ
ประชุมในวาระนี้

เลขานุการฯ เสนอต่อที่ประชุมว่า

1. ความเป็นมา

1.1 เชื้อนสิรินธร

ผลการประชุมเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาสหราชอาณาจักรในส่วนของเชื้อนสิรินธร เมื่อวันที่ 28
เมษายน 2540 ณ สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้ข้อสรุป ดังนี้

- เห็นชอบกับการช่วยเหลือราษฎร จำนวน 2,526 ครอบครัว ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากเชื้อนสิรินธร โดยจัดสรรที่ดินให้
ครอบครัวละ 15 ไร่

- เนื่องจากที่ดินที่จะต้องทำการจัดสรรให้แก่ราษฎรทั้งหมด 37,890 ไร่ แต่คณะ
ทำงานฯ สามารถหาที่ดินที่จะนำมาจัดสรรที่อยู่ในเขตนิคมสร้างตนเองลำโดมน้อยได้เพียง 1,519 ไร่ และ
ปัจจุบันสภาพพื้นที่เป็นป่าที่กำลังฟื้นตัว ไม่สมควรนำมาจัดสรร ควรปล่อยให้ฟื้นตัวเป็นป่าสมบูรณ์ต่อไป
ส่วนที่ดินอื่น ๆ ที่เหมาะสมในการเกษตรอยู่ไกล คณะทำงานฯ ไม่สามารถจัดหาให้ได้

- จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ
งบประมาณช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษให้ราษฎรจัดซื้อที่ดินด้วยตนเองครอบครัวละ 15 ไร่ ในอัตราไร่ละ
32,000 บาท คิดเป็นเงินครอบครัวละ 480,000 บาท รวมเป็นเงิน 1,212,480,000 บาท (หนึ่งพันสองร้อย
สิบสองล้านสี่แสนแปดหมื่นบาทถ้วน) โดยให้สำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการเบิกจ่ายบ
ประมาณให้แก่ราษฎร

1.2 คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2540 ดังนี้

1.2.1 เห็นชอบผลการประชุมเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาสหราชอาณาจักร กรณีผู้ได้รับผล
กระทบจากโครงการสร้างเขื่อน ดังนี้

1.2.1.1 เชื้อนสิรินธร

1.2.1.2 เชื้อนปากมูล

1.2.1.3 โครงการฝ่ายราชโศล

1.2.1.4 เชื้อนที่ยังไม่ได้ก่อสร้าง จำนวน 4 โครงการ คือ เชื้อนลำโดมใหญ่

จ.อุบลราชธานี เชื้อนรือร้อ จ.ชุมพร เชื้อนแก่งเสือเต้น จ.แพร่ เชื้อนโป่งขุนเพชร จ.ชัยภูมิ

1.2.2 เพื่อให้การแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้เป็นไปอย่างมีระบบและเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาวอย่างถาวรในทุกกรณี จึงมีมติอนุมัติหลักการให้จัดตั้งกองทุนเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรโดยเฉพาะ และมอบให้กระทรวงการคลังรับไปพิจารณาดำเนินการ และโดยที่การจัดตั้งกองทุนจะต้องออกเป็นพระราชบัญญัติรองรับ จึงให้รีบเร่งดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยด่วน

1.2.3 ในระหว่างดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งกองทุนตาม ข้อ 1.2.2 ให้คณะทำงานฯ ยังคงจัดหาที่ดินที่จะนำมาจัดสรรต่อไป หากสามารถจัดหาที่ดินที่เหมาะสมได้ก็ให้ดำเนินการตามแนวทางนี้แทนการจัดหาที่ดินโดยใช้เงินจากกองทุนฯ

1.3 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2540 ลงมติอนุมัติให้ดำเนินการตามที่กระทรวงการคลังเสนอ กล่าวคือ ให้นำเงินที่ได้รับจัดสรรจากเงินงบประมาณ จำนวน 1,200 ล้านบาท เข้ากองทุนสงเคราะห์เกษตรกร เพื่อนำไปใช้จ่ายในการจัดหาที่ดินให้แก่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนเข้าทำกินโดยเฉพาะ และให้กระทรวงการคลังรับความเห็นของสำนักงานประมาณเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยให้คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยทำหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนให้มีที่ดินเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการดังกล่าวไปพิจารณา

1.4 คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 4/2540 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2540 ให้แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2540 ให้มีหน้าที่ร่างหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดหาที่ดินให้กับเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนของรัฐบาล โดยให้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์และวิธีการกลางที่สามารถจะนำไปใช้ได้กับทุก ๆ เชื้อน แล้วนำเสนอคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรพิจารณาเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป สำหรับเงินจำนวน 1,200 ล้านบาท ให้กรมบัญชีกลางแยกบัญชีไว้ต่างหากจากบัญชีเงินอื่น ๆ และให้ใช้ชื่อบัญชีว่า " เงินกองทุนจัดหาที่ดินเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อน "

1.5 กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณายืนยันไปยังกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรว่า เงินที่ได้รับการจัดสรรจากเงินงบประมาณ จำนวน

1,200 ล้านบาท เข้ากองทุนสงเคราะห์เกษตรกรตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2540 นั้น เพื่อชดเชยผู้ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนสิรินธร ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2540 แต่เนื่องจากเปลี่ยนคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ ขณะนี้ยังไม่มีมีการพิจารณาในเรื่องนี้

1.6 คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรได้มีคำสั่งที่ 2/2540 สั่ง ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2540 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อน โดยมี ผู้ตรวจราชการกระทรวงการคลัง (นางมณีนัย วุฒิชัยเนติรักษ์) เป็นประธานอนุกรรมการ และกองแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

2. ผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อน

คณะอนุกรรมการฯ ได้มีการประชุมพิจารณาเรื่องนี้ รวม 2 ครั้ง สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

2.1 ข้อสังเกตและข้อคิดเห็นของที่ประชุม

2.1.1 ในหลักการ การจ่ายเงินค่าชดเชย หรือค่าทดแทนไม่ควรจ่ายซ้ำซ้อนให้กับเกษตรกรที่รัฐบาลได้จ่ายค่าชดเชยหรือค่าทดแทนให้ไปแล้ว โดยเฉพาะไม่ควรจ่ายให้อีกเป็นครั้งที่สองให้กับรุ่นลูกรุ่นหลานและไม่ควรพิจารณาขอเรียกร้องหรือจ่ายเงินให้กับเขื่อนที่สร้างเสร็จไปแล้ว

2.1.2 เนื่องจากเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนสิรินธรได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาลตามระเบียบของทางราชการไปแล้ว และหากนำเงินชดเชยหรือเงินทดแทนที่ทางราชการได้จ่ายให้กับราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนสิรินธรเมื่อประมาณ 28 ปีก่อน มาคำนวณเป็นมูลค่าปัจจุบันก็คุ้มค่าและเหมาะสมอยู่แล้ว จึงไม่ควรจ่ายค่าชดเชยหรือค่าทดแทนนอกเหนือจากที่ได้จ่ายให้ไปแล้วเพิ่มขึ้นอีก

2.2 มติคณะอนุกรรมการฯ

2.2.1 ไม่ควรจ่ายค่าชดเชยหรือค่าทดแทนซ้ำซ้อนหรือย้อนหลัง เนื่องจากจะทำให้มีการเรียกร้องของเขื่อนที่สร้างเสร็จไปแล้วตามมากอีกมากมาย ซึ่งจะทำให้รัฐบาลต้องแก้ปัญหาไม่รู้จักจบ

2.2.2 การจ่ายเงินชดเชยหรือเงินทดแทนควรจ่ายให้เฉพาะกับเขื่อนที่จะก่อสร้างขึ้นใหม่ในอนาคต

38/25

2.2.3 ปัจจุบันการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนอ่างพระราช-
บัญญัติเวนคืนที่ดิน และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก ซึ่งมีการจ่ายเงินชดเชย เงินทดแทน เช่น จ่าย
ค่าต้นไม้ ค่าบ้าน ค่าที่ดิน ตลอดจนการจัดที่ดินให้เช่าทำกิน ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมครบถ้วน ชัด
เจนและเป็นธรรมอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นที่คณะอนุกรรมการฯ จะต้องร่างระเบียบหรือหลักเกณฑ์ขึ้นมาใหม่
แต่ควรใช้กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ หรือมติคณะรัฐมนตรีเดิมที่ใช้อยู่ และควรใช้งบประมาณของ
ส่วนราชการนั้นจ่ายค่าชดเชยหรือค่าทดแทน

2.2.4 สำหรับเงินจำนวน 1,200 ล้านบาท ซึ่งสำนักงานประมาณนำเข้ากองทุนสงเคราะห์-
เกษตรกร นั้นเนื่องจากสถานการณ์ทางการเงินของรัฐบาลในปัจจุบัน เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อ
พิจารณานำไปช่วยเหลือเกษตรกรในด้านอื่น ต่อไป

2.2.5 ให้กองแผนงานและโครงการพิเศษ นำข้อสังเกตและมติคณะอนุกรรมการพิจารณา
กำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน ตั้งแต่ข้อ 1-4
เสนอคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรเพื่อพิจารณาในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2541

3. ข้อคิดเห็นของฝ่ายเลขานุการ

เห็นชอบด้วยกับมติคณะอนุกรรมการฯ ทั้ง 4 ข้อ เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี กฎหมาย
ระเบียบและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของส่วนราชการที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการก่อสร้างเขื่อนซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบัน
เหมาะสม ครบถ้วนและสมบูรณ์ ครอบคลุมทุกด้านดีกว่าที่จะยกร่างขึ้นใหม่

4. ประเด็นที่เสนอเพื่อพิจารณา

พิจารณานำมติคณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือ
เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ผู้อำนวยการกองโครงการเศรษฐกิจ แทนเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ชี้แจงเพิ่มเติมสรุปได้ว่า ตนเป็นอนุกรรมการหนึ่งในคณะอนุกรรมการพิจารณากำหนด
หลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนที่คณะกรรมการ-
สงเคราะห์เกษตรกรแต่งตั้งขึ้น ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้มีการหารือกันถึงหลักเกณฑ์ ระเบียบและวิธีการ
ในการจ่ายเงินชดเชยเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนว่าควรเป็นอย่างไร โดยทาง

39/a

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ยกร่างระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการจัดหาที่ดินเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกร การจ่ายค่าชดเชยและหรือค่าทดแทนให้กับเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนของรัฐบาล โดยมีหลักเกณฑ์ว่าในกรณีที่ที่ดินที่มีเอกสารสิทธิจะจ่ายค่าชดเชยให้ 100% ของราคาประเมินที่ดินของกรมที่ดิน ถ้าไม่มีเอกสารสิทธิจะจ่ายเพียงร้อยละ 60-70 ของราคาประเมินที่ดินของกรมที่ดิน ซึ่งผู้แทนกรมชลประทานชี้แจงว่า หลักเกณฑ์ดังกล่าวคือหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเวนคืนที่ดินที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ จึงได้มีการหารือกันว่า ในเมื่อหลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นใหม่ก็คือวิธีการปฏิบัติที่กำหนดโดยกฎหมายซึ่งถูกต้องและให้การชดเชยที่มากพอสมควรอยู่แล้ว จึงควรเป็นหลักเกณฑ์ที่ถือปฏิบัติต่อไปไม่ควรร่างขึ้นใหม่ เพราะหลักเกณฑ์ที่ร่างขึ้นใหม่ก็มาจากของเก่านั่นเอง สำหรับเงินจำนวน 1,200 ล้านบาท นั้น คณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นว่าเนื่องจากรัฐบาลชุดนี้มีปัญหาเรื่องเงินงบประมาณและในการก่อสร้างเขื่อนต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะมีการตั้งงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเวนคืนที่ดินหรือซื้อที่ดินรองรับไว้แล้ว จึงเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณานำเงินจำนวน 1,200 ล้านบาท ไปช่วยเหลือเกษตรกรในเรื่องอื่น

ที่ประชุมได้อภิปรายแสดงความเห็นกันอย่างกว้างขวาง โดยกรรมการเกือบทุกท่านเห็นด้วยกับมติคณะอนุกรรมการฯ ยกเว้นมติเกี่ยวกับเงินจำนวน 1,200 ล้านบาท ซึ่งสำนักงบประมาณนำเข้ากองทุนสงเคราะห์เกษตรกรตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2540 นั้น ที่ประชุมมีความเห็นสรุปได้ 3 ประการ ดังนี้คือ

1. ควรที่จะช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อน ไม่ควรที่จะนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณานำไปช่วยเหลือเกษตรกรในด้านอื่น
2. ควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีขออนุมัตินำเงินจำนวน 1,200 ล้านบาท ไปจัดซื้อปุ๋ยเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร
3. ควรให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะรัฐมนตรีว่าจะนำเงินจำนวน 1,200 ล้านบาท ไปใช้เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในด้านใด

5. มติที่ประชุม

ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน ดังนี้

- (1) ไม่ควรจ่ายค่าชดเชย หรือค่าทดแทนซ้ำซ้อน หรือย้อนหลัง เนื่องจากจะทำให้มีการเรียกร้องของเขื่อนที่สร้างเสร็จไปแล้วตามมากมายนาน ซึ่งจะทำให้รัฐบาลต้องแก้ไขปัญหาไม่จบ

(2) การจ่ายเงินชดเชย หรือเงินทดแทนควรถ่ายให้เฉพาะกับเชื่อกที่ก่อสร้างขึ้นใหม่
ในอนาคต

(3) เนื่องจากปัจจุบันการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน
อิงพระราชบัญญัติเวนคืนที่ดิน และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องเป็นหลักอยู่แล้ว ซึ่งมีการจ่ายเงินชดเชย
เงินทดแทน เช่น จ่ายค่าต้นไม้ ค่าบ้าน ค่าที่ดิน ตลอดจนการจัดที่ดินให้เข้าทำกิน ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติ
ที่เหมาะสม ชัดเจนและเป็นธรรมอยู่แล้ว ดังนั้นจึงเห็นควรใช้กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติคณะ
รัฐมนตรีที่มีอยู่ช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน

(4) สำหรับการดำเนินการจ่ายค่าชดเชยหรือค่าทดแทนนั้น หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องจะ
ต้องดำเนินการเอง โดยนำเรื่องที่ผ่านมาการเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้วมาเบิกจ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์
เกษตรกรเพื่อนำไปจ่ายค่าชดเชยหรือค่าทดแทน

เลิกประชุมเวลา 15.20 น.

(นางสาวอังคณา จิรภูมิินทร์)

ผู้จัดรายงานการประชุม

(นายอนันต์ ภูสิทธิกุล)

เลขานุการคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

ที่ กษ 0207/ 13693

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

๒ เมษายน 2541

เรื่อง ขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์ในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน

สำเนาเรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง 1. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว(ล) 6214 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2540

2. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว(ล) 13337 ลงวันที่ 5 กันยายน 2540

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการประชุมคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร ครั้งที่ 2/2541

เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2541 จำนวน 100 ชุด

1. ความเป็นมา

1.1 คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2540 เห็นชอบผลการประชุมเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาสมัชชาคนจน กรณีผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อน และเพื่อให้การแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้เป็นไปอย่างมีระบบ และเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาวอย่างถาวรในทุกกรณีเหมือนการแก้ไขปัญหาในภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ จึงมีมติอนุมัติหลักการให้จัดตั้งกองทุนเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรโดยเฉพาะ และมอบให้กระทรวงการคลังรับไปพิจารณาดำเนินการ และโดยที่การจัดตั้งกองทุนจะต้องออกเป็นพระราชบัญญัติรองรับ จึงให้รีบเร่งดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยด่วน และในระหว่างดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งกองทุนดังกล่าว ให้คณะทำงานยังคงจัดหาที่ดินที่จะนำมาจัดสรรต่อไป หากสามารถจัดหาที่ดินที่เหมาะสมได้ก็ให้ดำเนินการตามแนวทางนี้แทนการจัดหาที่ดินโดยใช้เงินกองทุน

1.2 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2540 ลงมติอนุมัติให้ดำเนินการตามที่กระทรวงการคลังเสนอ คือ ให้นำเงินที่ได้รับจัดสรรจากเงินงบประมาณ จำนวน 1,200 ล้านบาท เข้ากองทุนสงเคราะห์เกษตรกร เพื่อนำไปใช้จ่ายในการจัดหาที่ดินให้แก่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนเข้าทำกินโดยเฉพาะ และให้กระทรวงการคลังรับความเห็นของสำนักงบประมาณเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยทำหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนให้มีที่ดินเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการไปพิจารณา

2. ข้อเท็จจริง

คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรได้มีคำสั่งที่ 2/2540 สั่ง ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2540 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2540 โดยมี ผู้ตรวจราชการกระทรวงการคลัง (นางมณีนมัย วุฒิชัยเนติรักษ์) เป็นประธานอนุกรรมการ และกองแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ โดยให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์และค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อน มีหน้าที่ร่างหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดหาที่ดินให้กับเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อนของรัฐบาล โดยให้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์และวิธีการกลางที่สามารถจะนำไปใช้ได้กับทุก ๆ เขื่อน แล้วนำเสนอคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรพิจารณาเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

คณะกรรมการฯ ได้มีการประชุมพิจารณาเรื่องนี้รวม 2 ครั้ง สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

2.1 ข้อสังเกตและข้อคิดเห็นของที่ประชุม

2.1.1 ในหลักการ การจ่ายเงินค่าชดเชย หรือค่าทดแทนไม่ควรจ่ายซ้ำซ้อนให้กับเกษตรกรที่รัฐบาลได้จ่ายค่าชดเชยหรือค่าทดแทนให้ไปแล้ว โดยเฉพาะไม่ควรจ่ายให้อีกเป็นครั้งที่สองให้กับรุ่นลูกรุ่นหลานและไม่ควรพิจารณาขอเรียกร้องหรือจ่ายเงินให้กับเขื่อนที่สร้างเสร็จไปแล้ว

2.1.2 เนื่องจากเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนสิรินธรได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาลตามระเบียบของทางราชการไปแล้ว และหากนำเงินชดเชยหรือเงินทดแทนที่ทางราชการได้จ่ายให้กับราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนสิรินธรเมื่อประมาณ 28 ปีก่อน มาคำนวณเป็นมูลค่าปัจจุบันก็คุ้มค่าและเหมาะสมอยู่แล้ว จึงไม่ควรจ่ายค่าชดเชยหรือค่าทดแทนนอกเหนือจากที่ได้จ่ายให้ไปแล้วเพิ่มขึ้นอีก

2.2 มติคณะกรรมการฯ

(1) ไม่ควรจ่ายค่าชดเชยหรือค่าทดแทนซ้ำซ้อนหรือย้อนหลัง เนื่องจากจะทำให้มีการเรียกร้องของเขื่อนที่สร้างเสร็จไปแล้วตามมาอีกมากมาย ซึ่งจะทำให้รัฐบาลต้องแก้ปัญหาไม่จบ

(2) การจ่ายเงินชดเชยหรือเงินทดแทนควรจ่ายให้เฉพาะกับเขื่อนที่จะก่อสร้างขึ้นใหม่
ในอนาคต

(3) ปัจจุบันการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนอิงพระราชบัญญัติเวนคืนที่ดิน และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก ซึ่งมีการจ่ายเงินชดเชย เงินทดแทน เช่น จ่ายค่าต้นไม้ ค่าบ้าน ค่าที่ดิน ตลอดจนการจัดที่ดินให้เข้าทำกิน ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมครบถ้วน ชัดเจนและเป็นธรรมอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นที่คณะกรรมการฯ จะต้องร่างระเบียบหรือหลักเกณฑ์ขึ้นมาใหม่ แต่ควรใช้กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ หรือมติคณะรัฐมนตรีเดิมที่ใช้อยู่ และควรใช้งบประมาณของส่วนราชการนั้นจ่ายค่าชดเชยหรือค่าทดแทน

(4) สำหรับเงินจำนวน 1,200 ล้านบาท ซึ่งสำนักงบประมาณนำเข้ากองทุนสงเคราะห์เกษตรกร นั้นเนื่องจากสถานการณ์ทางการเงินของรัฐบาลในปัจจุบัน เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณานำไปช่วยเหลือเกษตรกรในด้านอื่น ต่อไป

3. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร

คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรได้พิจารณาหลักเกณฑ์ในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน ซึ่งคณะกรรมการฯ กำหนดขึ้นแล้ว ในการประชุมครั้งที่ 2/2541 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2541 ที่ประชุมมีมติให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน ดังนี้

3.1 ไม่ควรจ่ายค่าชดเชย หรือค่าทดแทนซ้ำซ้อน หรือซ้อนทับ เนื่องจากจะทำให้มีการเรียกร้องของเขื่อนที่สร้างเสร็จไปแล้วตามมากมายนาน ซึ่งจะทำให้รัฐบาลต้องแก้ไขปัญหาไม่จบ

3.2 การจ่ายเงินชดเชย หรือเงินทดแทนควรจ่ายให้เฉพาะกับเขื่อนที่จะก่อสร้างขึ้นใหม่ในอนาคต

3.3 เนื่องจากปัจจุบันการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนอิงพระราชบัญญัติเวนคืนที่ดิน และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องเป็นหลักอยู่แล้ว ซึ่งมีการจ่ายเงินชดเชย เงินทดแทน เช่น จ่ายค่าต้นไม้ ค่าบ้าน ค่าที่ดิน ตลอดจนการจัดที่ดินให้เข้าทำกิน ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม ชัดเจนและเป็นธรรมอยู่แล้ว ดังนั้นจึงเห็นควรใช้กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติคณะรัฐมนตรีที่มีอยู่ช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน

3.4 สำหรับการดำเนินการจ่ายค่าชดเชยหรือค่าทดแทนนั้น หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการเอง โดยนำเรื่องที่ผ่านมาการเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้วมาเบิกจ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรเพื่อนำไปจ่ายค่าชดเชยหรือค่าทดแทน

44/22

4. ประเด็นที่เสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

พิจารณาอนุมัติตามมติคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรในข้อ 3

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติตามมติคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรดังกล่าวข้างต้นต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

ปองพล อติเรกสาร

(นายปองพล อติเรกสาร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองแผนงานและโครงการพิเศษ

โทร.2826797 โทรสาร 2815798

.....ร่าง 4 / /
.....พิมพ์ 4 / /
.....ทาน / /
.....ตรวจ / /

15/pc

บันทึกการประชุมเจรจาข้อตกลงกับวิสาหกิจชุมชน
กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อน
วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2540 ณ ห้องประชุมชั้น 4 สำนักงานกระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

การประชุมเพื่อเจรจาข้อตกลงในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2540 นี้ เป็นการประชุมเจรจาครั้งที่ 5 ซึ่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (นายอดิศร เพียงเกษ) เป็นประธาน โดยผลการประชุมสรุปได้ดังนี้

1. ประธานได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า คณะรัฐมนตรี ได้พิจารณาเรื่องที่สมาชิกชุมชนกลุ่มต่าง ๆ เสนอผลการพิจารณา ซึ่งมีแนวโน้มเป็นไปด้วยดี และที่เคยมีมติให้นำปัญหาเขื่อนทุกเขื่อนที่เสนอไว้เสนอให้พิจารณาพร้อมกันหมดนั้น ขอเปลี่ยนเป็นให้นำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเป็นกรณี ๆ ไป เมื่อผ่านการประชุมแต่ละครั้ง

2. เลขาธิการ ได้สรุปให้ทราบว่า ผลการพิจารณาเรื่องเขื่อนต่าง ๆ นั้น ได้เสร็จสิ้นและมีข้อมูลพร้อมที่จะนำเสนอคณะรัฐมนตรี ทั้งหมด 4 เขื่อน คือ เขื่อนยางบ้านดั้น โครงการขุดลอกหนองน้ำชั้นโครงการเขื่อนวังยางศรี และโครงการเขื่อนลำคันทน์ กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการตรวจสอบรายละเอียดเพิ่มเติม คือ โครงการเขื่อนห้วยสะแบก และโครงการเขื่อนห้วยขอนแก่น หากสามารถดำเนินการได้เสร็จสิ้นจะสามารถนำเสนอผลกระทบจากเขื่อนของกรมชลประทานทั้ง 6 โครงการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาในสัปดาห์ต่อไปได้

3. ประธานกล่าวขอบคุณ สส.วุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย สส.กำซุง ประภาภรณ์แก้วรัตน์ และ สจ.อนันต์ ลิ้มคุปตถาวร ที่ให้เกียรติเข้าร่วมชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีโครงการเขื่อนลำคันทน์ในวันนี้

4. ผลการประชุมเจรจาในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2540 รวม 2 โครงการสรุป ดังนี้

4.1 โครงการเขื่อนลำคันทน์ อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

ความเป็นมา

สืบเนื่องจากการประชุมครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2540 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบที่จะนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติจ่ายเงินค่าชดเชยเพิ่มเติมตามที่ราษฎรเรียกร้อง โดยจ่ายให้แก่ราษฎรที่รับเงินค่าชดเชยไปแล้วจำนวน 241 รายในอัตราไร่ละ 12,000 บาท และราษฎรที่ยังไม่ได้รับเงินค่าชดเชยที่เหลืออีก 22 ราย ตามราคาที่คณะกรรมการตรวจสอบเห็นชอบตามที่จังหวัดชัยภูมินำเสนอในอัตราไร่ละ 20,000 บาท โดยขอให้รอรับฟังคำชี้แจงจาก สส.วุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย และ สส.กำซุง ประภาภรณ์แก้วรัตน์ ในวันอังคารที่ 11 กุมภาพันธ์ 2540 ก่อนที่จะนำมาสรุปประกอบกานำเสนอให้ คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

การดำเนินงาน

- สส. กำชงฯ ได้ลำดับความเป็นมาของโครงการตั้งแต่เริ่มว่า ราษฎรมีความต้องการซื้อที่ดินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 และมีการเริ่มโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 ขณะเดียวกันก็มีนายทุนเข้ามากว้านซื้อที่ดินและปลูกพืชเพื่อหวังค่าชดเชย โดยมีราษฎรประมาณ 26 ราย ทำหนังสือสละที่ดิน ต่อมาราษฎร อำเภอเทพสถิตร้องว่าจะถูกนำท่วมได้รับความเดือดร้อน และกำหนดค่าปลงศพยายจิว ก็ได้ร้องว่าหากมีการสร้างเขื่อนผู้ที่ได้รับผลกระทบควรที่จะได้รับค่าชดเชย ซึ่งตนเองก็เห็นด้วย ต่อมาราษฎรจำนวน 26 คน ที่ได้ยื่นรายชื่อสละที่ดินไว้ก็ได้เรียกร้อง และมีปัญหานายทุนเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงได้ประชุมร่วมกับชาวบ้านเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2535 เกี่ยวกับการจ่ายค่าชดเชยให้ผู้เดือดร้อน แต่ในเรื่องราคานั้นเห็นว่า เป็นหน้าที่ที่หน่วยราชการจะเป็นผู้พิจารณาเอง

- สส. วุฒิชัยฯ ได้ชี้แจงให้ทราบถึงเหตุการณ์ดังกล่าวว่า ได้รับ การร้องเรียนจากราษฎรในพื้นที่เกี่ยวกับการจ่ายค่าชดเชย และการกว้านซื้อที่ดินจากนายทุน ตลอดจนมีปัญหาการฟ้องร้องกัน โดยชาวบ้านซึ่งได้ขายพื้นที่ให้แก่ นายทุนไปก่อนที่ กรมชลประทานจะประกาศจ่ายค่าชดเชย จึงได้พยายามช่วยเหลือให้ราษฎรได้รับค่าชดเชย โดยอาศัยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2532 ให้พิจารณาจ่ายเงินค่าชดเชย แก่ผู้ที่มีหลักฐานยืนยันการครอบครองพื้นที่ก่อนปี 2532 เนื่องจากปี 2533 ชื่อผู้ครอบครองจะเปลี่ยนเป็นของนายทุน เกือบหมดแล้วแต่ก็ได้มีการฟ้องร้องในชั้นศาลระหว่างราษฎร กับนายทุน ซึ่งการพิจารณาในคดีแรกศาลตัดสินให้นายทุนชนะ คดี แต่มีนายทุนบางรายที่ไม่ต้องการมีคดี จึงได้มีการเข้ามา โกล่เกลี่ยเพื่อให้ นายทุนถอนฟ้อง โดยราษฎรยอมรับข้อตกลง ที่จะจ่ายเงินคืนให้นายทุนพร้อมดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ย เงินฝาก ภายหลังจากที่ได้รับค่าชดเชย และรายชื่อส่วนที่เหลืออีก 22 รายนั้นไม่ใช่เจ้าของ ที่ดินที่แท้จริง คือ เป็นของนายทุนจึงควรมีการพิจารณาให้ รวบคอบ

- นายพิเชษฐา ที่ปรึกษาสัมชัคคนจนขอให้ช่วยชี้แจงกรณีที่ไม่มีการชี้แจงเกี่ยวกับการจ่ายค่าชดเชยให้ชาวบ้านทราบ ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เริ่มก่อสร้างโครงการ (1 ตุลาคม 2532) จนถึงวันที่มีประกาศจ่ายค่าชดเชย (20 มิถุนายน 2535) ซึ่ง สส. กำซุง และ สจ. อนันต์ ชี้แจงในประเด็นนี้ว่า เนื่องจากในช่วงระยะเวลาก่อนที่จะมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2532 นั้น ไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนในการจ่ายค่าชดเชย แต่มีข้อมูลว่าในพื้นที่ป่าสงวนไม่มีการจ่ายค่าชดเชย จะพิจารณาจ่ายค่าชดเชยเฉพาะสิ่งปลูกสร้างและต้นไม้เท่านั้น จนกระทั่งมีมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวให้จ่ายค่าชดเชยช่วยเหลือราษฎรที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ จึงได้แจ้งให้ชาวบ้านทราบข้อเท็จจริง
- อธิบดีกรมชลประทาน ชี้แจงกรณีการจ่ายค่าชดเชยว่า กรมชลประทานเองมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยเหลือราษฎรอยู่เดิมแล้ว และได้พยายามผลักดันที่จะเสนอให้รัฐบาลให้ความช่วยเหลือในลักษณะของการช่วยเหลือค่าขนย้าย จนกระทั่งมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2532 ดังกล่าวออกมา กรมชลประทานเองไม่มีข้อขัดแย้งเรื่องการจ่ายค่าชดเชย รวมทั้งราคาที่จะจ่าย 20,000 บาทต่อไร่ แต่จะต้องเป็นกลุ่มที่ยังไม่ได้จ่ายเงิน หากจ่ายค่าทดแทนไปเสร็จสิ้นแล้ว ถือว่ายุติแล้ว และขอให้พิจารณาราษฎรที่เหลือ 22 รายว่าจะดำเนินการอย่างไร ซึ่งราษฎร 241 ราย ก็ไม่เห็นด้วยที่จะให้ค่าชดเชยแก่ 22 รายที่เหลือ โดยอ้างว่าไม่ใช่ผู้ครอบครองพื้นที่ที่แท้จริง
- นายอำเภอเทพสถิต ชี้แจงว่า เนื่องจากได้มีการยื่นคำร้องขอค่าชดเชยมายังอำเภอเพื่อขอให้พิจารณาจ่ายเงินค่าชดเชยแก่ราษฎรที่เหลือ 22 รายด้วย โดยก่อนจ่ายให้กรมชลประทานดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเอกสารให้ถูกต้อง
ในที่สุดที่ประชุมยอมรับข้อตกลงร่วมกันว่า ให้พิจารณาจ่ายเงินค่าชดเชยแก่ราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนทุกคน โดยจ่ายค่าชดเชยให้แก่ราษฎร 241 ราย ที่รับเงินไปแล้วเพิ่มอีกไร่ละ 12,000 บาท ในราคาประเมินปี 2535 ในราคาไร่ละ 8,000 บาท แต่ได้รับเงินหลังจากที่ประเมินไว้หลายปีทำให้ไม่สามารถซื้อที่ดินทดแทนได้ จึงเห็นควรพิจารณาให้ค่าชดเชยเพิ่มตามราคาปัจจุบัน 20,000 บาทต่อไร่ และให้จ่ายเป็นการเร่งด่วนด้วย

มติที่ประชุม

49/๒๖

ที่ประชุมแล้วเห็นสมควร "ให้ช่วยเหลือค่าขนย้ายแก่ราษฎรที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่อ้างและได้รับความเดือดร้อนจากโครงการทศวรรษ รวม 263 ราย และใช้ราคาตามที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นด้วยให้กำหนดราคาประเมินที่ดินในราคาไร่ละ 20,000 บาท โดยจ่ายเงินให้กับผู้ที่รับเงินไปแล้วบางส่วน 241 ราย ในราคาไร่ละ 12,000 บาท โดยให้จ่ายเงินภายในวงเงินงบประมาณจำนวน 78 ล้านบาท และให้ตรวจสอบรายชื่อผู้ที่เหลืออีก 22 ราย ให้รอบคอบ" ทั้งนี้โดยมีข้อสังเกตเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีว่า กรณีการจ่ายเงินขอให้พิจารณาความพร้อมของเงินและจ่ายโดยเร่งด่วน

นอกจากนี้ประธานได้รับทราบจาก สส. ทั้ง 2 ท่าน และ สจ. ที่เข้าร่วมชี้แจงว่ามีราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการในลักษณะติดอยู่บนเกาะรวม 4 ครอบครัวยุค คือ บ้านวังอ้ายพิม อำเภอสทิงพระ ประธานจึงขอความร่วมมือจากปลัดอำเภอจัดหาที่อยู่ใหม่ให้ และช่วยค่ารื้อถอนบ้าน จึงขอความร่วมมือจากปลัดอำเภอช่วยรื้อถอนบ้านไปปลูกยังที่ใหม่ ซึ่งปลัดอำเภอรับที่จะดำเนินการให้ภายใน 7 วัน

3.2 โครงการผายราชสีสุก อำเภอราชสีสุก จังหวัดศรีสะเกษ

ความเป็นมา

- สืบเนื่องจากการประชุมเจรจาเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2540

1. การตรวจสอบผู้มีสิทธิ โดยให้ใช้ขั้นตอนที่สมัครเข้าคนจนเสนอคือ

1.1) ราษฎรยื่นคำร้อง

1.2) นำคำร้องนั้นมาตรวจสอบ โดยให้ห้องแบบสอบถามของ สปก.

1.3) เอาพื้นที่ที่ผ่านการตรวจสอบมาแปลงแปลงในแผนที่ของกรมที่ดินเพื่อป้องกันการซ้อนทับ

1.4) ให้ใช้พยานบุคคลรับรองข้อมูลผ่านการตรวจสอบ

1.5) ตัดประกาศรายชื่อผู้ผ่านการตรวจสอบเพื่อให้มี
การคัดค้านภายใน 30 วัน

2. ให้พิจารณารายชื่อผู้ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการแล้ว จำนวน 1,208 ราย แต่มีประเด็นเรื่องการคัดค้าน และมีรายชื่อผู้เรียกร้องให้ชดเชยค่าเสียหายอีกชุดหนึ่ง จำนวน 2,021 ราย ประกอบกันมีผู้คัดค้านของอำเภอราชสีสุก จึงได้ให้เชิญนายอำเภอและกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมชี้แจง

49/94

การดำเนินงาน

- ที่ปรึกษาสมัชชาคนจนขอให้การดำเนินการจ่ายเงินค่าชดเชยให้กับราษฎรที่ได้มีการตรวจสอบรายชื่อจากคณะกรรมการแล้ว จำนวน 1,208 รายก่อนแล้วจึงนำกระบวนการตรวจสอบนี้มาใช้กับจำนวนที่เหลือต่อไป จะได้ไม่เป็นการเริ่มต้นใหม่ และควรติดรายชื่อให้มีการคัดค้านภายใน 30 วัน
- รองอธิบดี พท. (นายพินิจ เหม่งเวหา) มีความเห็นว่าการดำเนินการจะต้องรอผลการตรวจสอบทั้งหมดก่อน และ พท. ไม่เคยได้รับรายชื่อผู้ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการ จำนวน 1,208 ราย แต่ พท. มีรายชื่อทั้งหมด 2,021 ราย อยู่ขณะนี้ ซึ่งไม่ตรงกับทางสมัชชาคนจน
- นายอำเภอราชสีห์ไศล แจ้งว่าได้มีการตรวจสอบ แล้ว มีจำนวน 200 กว่าราย แต่รายชื่อผู้เดือดร้อนมีมากกว่านี้เนื่องจากเป็นพื้นที่สาธารณะและมีผู้คัดค้าน โดยเห็นว่า ถ้าจะมีการจ่ายค่าชดเชยให้ก็ต้องจ่ายให้กับทุกคนเพราะเป็นที่สาธารณะดังกล่าวแล้ว
- ตัวแทนสมัชชาคนจนขอทราบเกี่ยวกับเรื่องการคัดค้านว่า คัดค้านใครบ้าง เมื่อไร คัดค้านอย่างไร
- นายอำเภอราชสีห์ไศล ชี้แจงให้ทราบว่ามีการคัดค้านหนังสือลงเดือนกันยายน 2539 เป็นการคัดค้านแปลงใหญ่ ไม่เป็นการคัดค้านแปลงย่อย หรือเป็นรายบุคคล
- ตัวแทนจากอัยการสงสศ ชี้แจงว่าตามหนังสือคัดค้านที่ทำไว้เป็นการคัดค้านในลักษณะว่าตนเองก็ได้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่นั้น เช่นกัน เพราะเป็นที่สาธารณะประโยชน์
- ที่ปรึกษาสมัชชาคนจนเห็นด้วยว่า เป็นการคัดค้านในพื้นที่แปลงใหญ่ไม่ใช่เป็นการคัดค้าน (เฉพาะแปลง) และคัดค้านเพื่อขอรับเงินค่าชดเชยด้วยเท่านั้น และรายชื่อที่คัดค้าน 52 ชื่อ ก็ลงนามโดยทางอำเภอ และผู้ใหญ่บ้านเช่นกัน
- ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลบ้านผึ้ง ยืนยันว่า มีการไปตรวจสอบพื้นที่จริง และเห็นด้วยกับการคัดค้าน และถ้าจ่ายก็ต้องจ่ายหมดทุกหลังคาเรือน

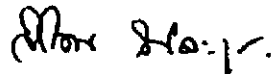
- กำหนดตำบลหนองแคชี้แจงว่า ยังไม่มีการจ่ายเงินค่าชดเชย และตัวท่านมีตำแหน่งอยู่ในคณะกรรมการกลางคนหนึ่งด้วย ยืนยันว่า เป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์จึงเป็นพื้นที่ทำร่วมกัน และมีการทำกินมานานเกือบ 200 ปี แต่มีการทำกินเพียงพื้นที่บริเวณเล็ก ๆ เนื่องจากเป็นหนองเล็ก ๆ และมีผู้เรียกร้องมากเกินจำนวนพื้นที่ทำกิน ดังนั้นการจ่ายค่าชดเชย น่าจะจ่ายเฉพาะผู้ที่มีเอกสารส่วนผู้ที่ไม่มีเอกสารก็ขอให้ประชุมพิจารณาด้วย
- ที่ปรึกษาสมัชชาคนจนมีความเห็นว่า ควรระบุว่าผู้ที่คัดค้าน ใหม่นี้จะมีการเข้าชื้อกับคนเก่าในจำนวน 1,208 รายหรือไม่ควรนำมาปูบนแผนที่ของกรมที่ดินและเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านอีกภายใน 30 วัน และรายชื่อ 1,208 ราย นั้น ได้มีการไปแล้วไม่เต็มพื้นที่อ่างเก็บน้ำ การตรวจสอบชุดแรกนี้ ได้มีการกำหนดและนำผู้ใหญ่บ้านรับรองการตรวจสอบครั้งนี้
- นายอำเภอราชสีห์ไศล มีความเห็นว่าควรเอารายชื่อทั้งหมด 2,021 รายมาปูลงบนแผนที่ของกรมที่ดินทั้งหมดพร้อมกันเลย
- ประธานฯ สรุปว่า ในเรื่องประเด็นการคัดค้านตามที่มีหนังสือเมื่อเดือนกันยายน 2539 หรือการคัดค้านที่ไม่ได้ระบุว่าคัดค้านใคร ไม่ถือเป็นการคัดค้านผู้ที่สอบสวนไปแล้ว และเพื่อป้องกันรายชื่อซ้ำซ้อน จึงควรนำรายชื่อจากสมัชชาคนจนและรายชื่อของ พท. มาดูว่ามีการซ้ำซ้อนกันหรือไม่ ถ้าซ้ำซ้อนหรือตรงกันก็ขอให้คัดออก แต่ใช้จำนวนพื้นที่ของสมัชชาเป็นหลักในการอ้างอิง พร้อมกันนี้ประธานฯ ได้ตั้งกรรมการขึ้นมาเพื่อตรวจสอบรายชื่อ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากสมัชชาคนจน พท. และฝ่ายประธาน ดังนี้

1. นายบุญมี	โสภัง	ตัวแทนราษฎร
2. นายไพจิต	ศิลาเล็ก	ตัวแทนราษฎร
3. นางผา	ทองธรรม	ตัวแทนราษฎร
4. นายศักดิ์สิทธิ์	บัวพันธ์	ตัวแทนราษฎร
5. นางสาววัชรวิ	เผ่าเหลืองทอง	ที่ปรึกษาสมัชชาคนจน
6. นายสนั่น	ชูลูก	ที่ปรึกษาสมัชชาคนจน
7. นายไพฑูรย์	ชัยวัฒน์	ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยฯ
8. นายประสิทธิ์	หวานเสวีจิ	พท.
9. นายยงยุทธ	สีลามัฐ	พท.

11. นายเกรียงเดช ตีรธรรมเจริญ พท.
12. นายทรงพล วันสวัสดิ์ พท.

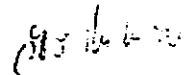
มติที่ประชุม

ในถือว่าการคัดค้านที่ได้รับว่าคัดค้านการเป็นการเฉพาะ เป็นการคัดค้านแต่เพื่อป้องกันปัญหารายชื่อซ้ำซ้อน และการครอบครองเกินเนื้อที่อ้าง จึงขอหัก 2 ฝ่าย คือ สมัชชาคนจน นำรายชื่อที่ผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการระดับอำเภอ 1,208 ราย และ พท. นำรายชื่อ 2,021 รายที่ยื่นผ่านอำเภอมาตรวจสอบเปรียบเทียบ เพื่อที่จะได้นำมาประกอบการพิจารณาในประเด็นต่อไป

(นางสิริพร ไสละสุต)

ผู้อำนวยการสำนักปฏิบัติการและบำรุงรักษา
กรมพัฒนาและส่งเสริมและพลังงาน
ผู้ช่วยเลขานุการ

(นางสาววิษี เป่าเหลืองทอง)

(นายเอกชัย สุริจ)

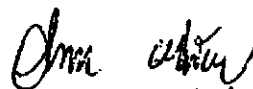
เจ้าหน้าที่จัดหาที่ดิน 6

แทนผู้อำนวยการกองกฎหมายและ
กรมชลประทาน
ผู้ช่วยเลขานุการ

(นางสาววนิดา คันติวิทยพิทักษ์)

ตัวแทนสมัชชาคนจน

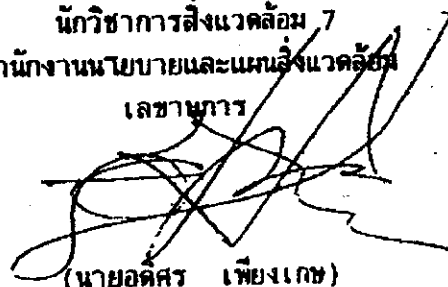
ผู้ช่วยเลขานุการ

(นางวิภาดา อภิรักษ์)

นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 7

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
เลขานุการ

(นายอดิศร เพียงเกษ)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ประธานกลุ่มปัญหาผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการสร้างเขื่อน